

גמרא:

אמר רב פפא, בדיק לן רבא [שאל אותנו רבא],

איבעיא להו,

אשת כהן שנאנסה יש לה כתובה או אין לה כתובה?

אשת כהן שאמרה לבעלה טמאה אני, מהו שתאכל בתרומה?

והסבר הספק הוא:

האם כיון דאונס לגבי כהן כרצון לגבי ישראל דמי [כשם שאשת ישראל נאסרת על בעלה אם זנתה ברצונה כך אשת כהן נאסרת על בעלה אפילו אם נאנסה], אז כמו כן לענין כתובה כשם שאשת ישראל שזנתה ברצון אין לה כתובה, כך אשת כהן אפילו אם נאנסה אין לה כתובה.

האם רק להאסר לבעלה אינה נאמנת משום שחוששים שמא נתנה עיניה באחר, אבל לענין להאסר באכילת תרומה הרי היא נאמנת, או שאינה נאמנת כלל אפילו לגבי תרומה?

או דילמא, מצי אמרה ליה [יכולה האשה לטעון]: אנא, הא חזינא.

רב ששת אמר: אוכלת בתרומה, ואינה נאמנת כלל, כדי שלא תוציא לעז על בניה שהם חללים ופסולים לכהונה.

וגברא הוא דנסתחפה שדהו — אני צא-א כשלעצמי ראויה לך ולא אני גרמתי את האיסור, אלא בגלל קדושת כהונתך נאסרתי עליך, ואם כן אין אני צריכה להפסיד את כתובתי.

רבא אמר: אינה אוכלת, ואין חשש שיצא לעז על בניה, כיון שאפשר דאכלה חולין — שיכולה היא לאכול חולין, ולא ירגישו העולם בזה שהיא נמנעת מלאכול תרומה מחמת זנותה.

ואמרינן ליה [ופשטנו לרבא]: מתניתין היא [שזוהי משנה מפורשת].

אמר רבא ומודה רב ששת שאם נתארמלה [נתאלמנה] שאינה אוכלת,

ששנינו במשנה: האומרת טמאה אני לך יש לה כתובה.

מידי הוא טעמא — שהרי כל טעמו של רב ששת אינו אלא משום שלא תוציא לעז על בניה,

ומפרשת הגמרא כיצד מוכח ממשנה זו.

ואם כן טעם זה אינו שייך באופן שנתארמלה ונתגרשה, משום שאז לא יצא לעז, כיון שאמרי השתא דאיתניכא — שיאמרו העולם שמה שהיא אסורה בתרומה זהו משום שהיא נפסלה עכשיו לאחר שנתאלמנה, ואם כן לא יצא לעז על בניה.

במאי עסקינן [באיזה אופן מדובר במשנה],

אילימא — אם נאמר שמדובר באשת ישראל, אם כן יהיה קשה ממה נפשך,

פירוש בשם רבינו חננאל על דברי המשנה יעשו דרך בקשה, שחכמים יתפללו עליהם שיהיה להם ילדים.

האומרת **טמאה אני** לך הרי היא נאמנת לפי משנה ראשונה.

ואם כן יש ראייה לספק דידן, כיון **דאפילו למשנה אחרונה דקתני שלא מחימנא**, היינו דוקא באופן של המשנה שאומרת טמאה אני לך, **דדוקא התם הוא דמשקרה, דירעה דבעלה לא ידע בה** — דבאופן זה חוששים שהיא משקרת כיון שאין בעלה יודע האם היא משקרת או לא, ועל כן אינה חוששת להעזי פניה נגדו ולשקר.

אבל גבי גרשתני, דידע בה, מחימנא — אבל כאשר היא אומרת גרשתני שבעלה יודע אם היא משקרת או לא, הרי היא נאמנת משום דחזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה.

אמר ליה רבא — דוחה רבא את סברת רב המנונא.

אדרבה, יש לומר סברא הפוכה,

אפילו למשנה ראשונה, דקתני שמחימנא, הינו דוקא כאשר היא אומרת טמאה אני לך, דדוקא התם היא נאמנת משום דלא עבירא לבזווי נפשה — משום שזהו בזיון לה ואין אשה עשויה לבזות את עצמה אם זה לא היה נכון,

אבל הכא כאשר היא אומרת גרשתני, **דזמנין דתקיף לה מן גברא מעיזה ומעיזה** — כיון שאין לה מזה בזיון, ועשויה היא לעיתים לכעוס על בעלה, אם כן יש לחשוש שהיא משקרת, ולפי האמת לא נתגרשה.

אי האשה אומרת שזנתה **ברצון, כלום יש לה כתובה?** הלא היא הגורמת את האיסור!

ואי היא אומרת שזנתה **באונם, מי קא מיתסרא על גברא?** ואם כן, מדוע הוא חייב לגרשה? (41)

ואלא נצטרך להעמיד את המשנה **כאשת כהן,**

ואי נפרש שהאשה אומרת שזנתה **ברצון, כלום יש לה כתובה?** הלא היא הגורמת את האיסור!

מי גרעה מאשת ישראל **ברצון** — ומה שונה אשת כהן מאשת ישראל כאשר היא מזנה ברצון?

אלא לאו — ומוכרח להיות שהמשנה מדברת באופן שהאשה אומרת שזנתה **באונם.**

וקתני, יש לה כתובה, — ומוכח ממשנתנו שאשת כהן שנאנסה אינה מפסידה את כתובתה.

איבעיא להו,

אמרה לבעלה, גרשתני ונאבד הגט או שנקרע, והבעל מכחיש, מהו, האם היא נאמנת ומותר לה לינשא לאחר, או שאינה נאמנת.

ופשטינן:

אמר רב המנונא, תא שמע:

הוא שזה נחשב כמו זנות ברצון והיא אסורה על בעלה, ואפשר לומר שהיא אינה מפסידה את

41. הרע"ק"א מקשה שאולי נאמר שמדובר כאן באשת ישראל שחשבה שמותר לזנות, שהדין

נאמנת, קשה על רב המנונא, דהלא רב המנונא אומר שכאשר הבעל יודע אם היא משקרת אז היא נאמנת, כיון שאינה מעיזה פניה בפני בעלה, והא הכא כאשר היא טוענת השמים ביני לבינך, **דידעה היא ובעלה ידע** בה [שיודעת האשה שבעלה יודע אם היא משקרת], ואם כן הרי אינה מעיזה פניה בפני בעלה, ואעפ"כ **קתני** במשנה אחרונה **דלא מהימנא**.

ומתריצין:

קסבר רב המנונא, הכא נמוי היא גופה אמרה, נהי דבביאה ידע ביורה כחין מי ידע, ומשום הכי משקרא, כלומר: אף כאשר היא אומרת השמים ביני לבינך הרי היא מעיזה פניה, כיון שהיא אומרת בליבה אף על פי שהבעל יודע שהוא מזריע, בכל זאת אינו יודע אם הוא יורה כחין, ואם כן אינו יודע אם אני משקרת, ולכן מעיזה היא את פניה לשקר ואינה נאמנת.

החיא איתתא [היה מעשה באשה], **דכל יומא דתשמיש מיקדמה משיא ידיה לגברא** — בכל עת לאחר תשמיש המיטה היתה מביאה לו מים לרחוץ ידיו.

יומא חד אתיא ליה מניא לממשא — ובאחד מהימים הביאה לו מים כדרכה,

אמר לה, הדא מילתא לא הות האידנא — והלא לא עשינו דבר זה כעת ומדוע את מביאה לי מים?

אמרה ליה, אם כן חד מן נכרים

מתיב רב משרשיא — מקשה רב משרשיא על דברי רבא.

השמים ביני לבינך דמשנה ראשונה, תיובתא דרבא, כלומר: ממה ששינו במשנה ראשונה שכאשר היא אומרת השמים ביני לבינך הרי היא נאמנת, קשה על רבא, שרבא הלא אומר שבאופן שאין לאשה בזיון מזה אז אפילו לפי משנה ראשונה אינה נאמנת, ואם כן קשה **שחבא דלית לה כיסופא** [שכאשר היא אומרת השמים ביני לבינך הרי אין לה מזה בזיון], ואעפ"כ **קתני** במשנה ראשונה **דמהימנא**.

ומתריצין:

קסבר רבא: התם [כאשר היא אומרת השמים ביני לבינך] **כיון דלא סגי לה דלא אמרה אין יורה כחין** — כיון שאינה נאמנת בטענה סתמית שאין לה ילדים, אלא צריכה היא לטעון שהבעל הוא שאינו יורה את זרעו כחין ולכן אינו יכול להוליד,

ואם כן, **אי לא איתא כדקאמרה לא אמרה ליה** — אין לחשוש שהיא משקרת, כיון שאילולי שזה היה נכון לא היתה מעיזה לטעון דבר כזה שזהו גנאי גדול.

ומקשה הגמרא על סברת רב המנונא.

השמים ביני לבינך דמשנה אחרונה, תהוי תיובתא דרב המנונא.

כלומר: ממה ששינו במשנה אחרונה שכאשר היא אומרת השמים ביני לבינך אינה

אלא מוכיח מזה הרעק"א שאף באופן זה מפסידה האשה את כתובתה.

כתובתה כיון שמכל מקום הרי לא עשתה את זה במזיד?